»БРАНИК« ИЗЛАЗИ
шест пута на недељу,
осим на дан после свеца.

ПРЕТПЛАТА И ОГЛАСИ
шаљу се на администрацију
А РУКОПИСИ
уредништву »БРАНИКА« у Новм Сад.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ »БРАНИКУ«
на годину К 32·— 40·— дин
на по године К 16·— 20·— »
на четврт године К 8·— 10·— »

Поједини бројеви стају 10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 пот. од реда ситних слова

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући дра Мих. Полита-Десанчића, грчко-школска улица бр. 11.

Број 194. У Новом Саду, у суботу 1. (14.) септембра 1907 Година XXIII.

Нападаји с леђа.

Док нам је мађарска влада нападала аутономију у прса, беше још којекако. Јер покрај свега зла могли смо се бар бранити. Сада се пак *спремају, да нам нападну аутономију с леђа*, — а против таква нападаја биће нам тешко, да се бранимо.

У последње време отпочела је живахна агитација за **организовање мађарске православне цркве.** Ваља нам знати, да је и то једна тачка у програму грофа Алберта *Апоњија*. За леђи тога покрета стоји дакле главом угарски *министар просвете*.

Нашем свету у опште неће ни бити познато, да има и православних Мађара. Има их. Службена их статистика броји на педесет хиљада. Ту су помађарени Грци, Цинцари, има их међу њима нешто и Срба и Румуна, а највише Малоруса. У компактнијем броју не живе нигде. Раштркани су по варошима, свугде по две-три породице.

Ти елементи нису ни до сада припадали ни нашем народу ни нашој цркви. Организовање тих и таквих хетерогених елемената у православну мађарску цркву могло би нас оставити сасвим хладне. Кад ми можемо имати своју, а Румуни своју православну цркву, могу па и право је, да и Мађари имају своју. Дотле нас се, дакле, ствар апсолутно ништа не тиче.

Међутим и сувише нас се тиче, што Мађари одма у почетку организовања дају својој цркви *агресиван* карактер. То је управо и главна карактеристика мађарске православне цркве.

Класичан нам је за то пример *Сегедин*. Онде је ових дана *организована мађарска* **православна** *црквена општина*. За председника је изабран мерник Агенор **Чарнојевић**. Не боли нас, што је један *Чарнојевић* ступио на чело овом покрету: одавно се већ у нама утврдило уверење, да је *Чарнојевиће послала српском народу зла коб његова.*

Та је црквена општина одма изабрала себи и свештеника. Пореклом је *Румун* из Лугоша. Све то пада у почетку школске године. И ту нам одма постаје јасан *агресивни* значај мађарске православне општине у Сегедину.

У сегединским средњим школама има, на жалост, велик број српске и румунске деце. Већ одавна мађарски педагози траже, да се овој деци *веронаука предаје на мађарском језику.* До сада то нису могли постићи: румунској деци предавао је веронауку румунски, а српској српски свештеник. (Овај последњи претрпео је и трпи због тога многа гоњења и нападе са шовенске стране).

То се мађарским шовенима никако није свиђало. Они су сегединским школама наменили улогу *мађаризирања српске, румунске и немачке деце* — и ту им се онда испречи веронаука са српским румунским и немачким језиком, те не даде, да та деца заборави, да су Срби.

Пожурили се дакле, организовали своју општину, изабрали свога свештеника. И том ће се свештенику *мађарске* црквене општине поверити предавање веронауке *својој православној деци у сегединским школама*, како српској, тако и румунској. Наравно да ће је он предавати на *мађарском* језику, као што се предају и други наставни предмети.

Нашу децу, која се учи у сегединским школама, на тај ће начин већ у раној им младости отрзати од српске православне цркве, којој по рођењу и крштењу своме припадају, и свикаваће их на мађарску православну цркву — јер православни „Мађари“ у Сегедину већ намеравају подићи и свој *мађарски православни храм*, и наша ће Српчад *морати* **тај** *храм походати*, а не свој, а за подизање овог храма у Сегедину не ће изостати обилна помоћ сегединског магистрата и грофа Апоњија.

То, што се у Сегедину догађа, догодиће се наскоро у Будимпешти, у Темишвару и у свима оним местима, где у средњим школама има већи број Срба ђака. А на догледу такве опасности шта раде „чувари“ наше цркве и автономије?

#

Са Матичине скупштине.

И ове године се искупио леп број чланова на Матичину скупштину. Била је заступљена и радикалска група матичарска, освежена и надопуњена новим и млађим снагама. Сентомаш је ове године послао много мање изасланика, него других година. Томе може све друго бити узрок, само не то, што ова године није била обнова чиновника и није ни једно сентомашко дете тражило стипендију од Матице.

Расправа је у главном *мирније* текла ове године. Или зато, што су радикали јако заувети уређивањем наше автономије или зато, што се морају да брину за српске школе и српске учитеље у Угарској, јер сироте српске школе никада тако не цветају, као од то доба, од како су се у автономним телима зацарили радикали.

А највећу заслугу за миран ток Матичине скупштине има свакако г. др. *Бранко Илијћ*, који ове године није ни дошао на скупштину. Само се тако и могло десити, да се извештај управног одбора примио за неколико минута на знање. Чујемо, да ће гњаваторско удружење *укорити* дра Илијћа, што је изостао из скупштине, али нека се теши: за ту рану, што ће је добити од гњаваторског удружења, добиће обилату накнаду (моралну, не у новцу), јер је скупштина јучерашња Матичина решила са свима, осим радикалских неколико гласова, да изашље из своје средине *депутацију*, која ће дра Бранка Илијћа поздравити и захвалити му, што је био љубазан и изостао са Матичине скупштине.

*

Радикалски Матичари су се ове године нарочито бацили на извештај Књижевног Одељења Матичина. Види се, да су се спремали за ту критику, јер су један за другим устајали и говорили. Смисао њихових говора, колико је човек могао разабрати, био је то, да се из Матице избаци култура и наука и да јој се ниво спусти што ниже, врло ниско, да би могли онда и радикал-

ЛИСТАК.

Миладин Ј. Туторов.

СА СЕОСКЕ ВЕЧЕРЕ.

Попац зацврчи, бумбар се тек забатрга и бубне о зид. Небо се окитило звездама а месец упро зраке у торањ, којем се злаћани крстић прелива у белој месечевој светлости. Кроз ноћну тишину закврчи сова, та будилица сеоског стражара, а дремљиви сахат трза се из сна па тромо откуцне који фртаљ. Зачује се пуцањ пушке из оближњих сеоских винограда, а сваки пропрате пси лавежем. Ишчезне најзад и то. Овлада целим сеоцетом нека угодна мирноћа.

У соби богатог економа Јефтимија није као обично. Из ње допиру разноврсни весели гласови све сеоске интелигенције. Ту је глава села, поп Глигорије, са попадијом и кћерком Олгицом, Макарије, учитељ у пензији, и учитељ Тимотије. Није изостао ни свршени богослов Николај. А зар би он могао заборавити, када га Јефтимијина кућа држи у шаху од мале малоће? Има Видосаву јединицу, па није рад за економа него баш за попа. А, па то су он и његова Вирса одавно свршили у дому. Није дакле чудо, што је овом приликом веселији, разговорнији но обично. Веселе, не мож' забавити! Чашице зазвече, па тек забруји Николајев неотесани громки бас: мооооо . . . гааа . . јааа. — Надућкани Тимотије не заборавља надовезати: и вси начаша глаголати . . . . . Е буде га у свима дуровима и моловима, док исплива крају! Ћаскање прелази меру а здравица вија здравицу.

Стрина Вирса потпуно схваћа улогу домаћице. Не зауставља покренуту локомотиву. Подсела Макарија, па меље, меље. Развезла му још од Кулин бана. И зној почео човека пробијати од приповести, а глава постала формални федер, па час оле час горе, а не може да наодговара: да, да . . . . јесте, јесте! Мука га спопала од гусака, патака и друге домаће живине. Али, тако му и треба! Ко га је шибао по ушима, да јој наздравља као вештој одгајилици живине. Опет здравица: мооооо . . . гааа . . јааа. . . .

Мало по мало па винце ударило у лице. Старији, нарочито Макарије, коме је под-бро ушло и у ноге, млата рукама и помаже отешталом језику. Окупила човека нека радозналост, ко ће бити патријарх, па како цео скуп тапше његовој препоруци, од узбуђења празни чашицу за чашицом. А умео се поштено навући. Онда су ницале досетке, као печурке после кише. Поп Глигорије се топи у смеху, а заопуцао гладити оно неколико длачица у бради, баш као о божићњем јутру. Не заборавља ни он на Николаја. Почесто му диже врлине у небесне висине и тапше га по раменима, као да му је од срца отпао.

„Јесен куцка на вратима. Младожења, време је. Е па која је та суђеница, на коју паде коцка одлуке?“

„Тежак је то корак; тражи више озбиљна размишљања! — муца Николај и зглађава разбарушену косу.

„Доиста се промениште! чуди се тобоже попадија. Човек треба добро очи да отвори очи при брачном кораку. Не треба да осигурава свој положај у животу и друштву таквим браком, који га је недостојан. Но данашњи нетачни појам о браку ухватио је дубока корена не само у вишим, но и у нижим друштвеним слојевима. Само: новаца, новаца! Тај новац и јесте прв, који подгриза корен среће многоме младићу. Треба добро мати на уму ону изреку: »Каква дуња, онакве излећу и пчеле.»

„Ала пооошо везе, као поп Мелентије на сабору. Е, него ваљда да узме девојку без мираза! А како ћемо, попо, када наиђу тешки породични захтеви, као н. пр. код Тимотија, са читавом компанијом дечурлије, које свако захтева васпитања? Само онда новац свлађује беду. Новац, новац.... Добро здравље!... Е живели!... једва доврши Макарије, заплећући језиком.

»Факта не може и не сме човек порицати! — каже Николај. Смело се може изрећи тврдња, да у данашњем друштву владају површни назори при удадби и женидби. Браку, тој хришћанској светињи, не поклања се онолико важности, колико он заслужује. На захтеве брака слабо ко обраћа главе. Данашњи се брак склапа већим делом из пуке користи или да се тим актом заузме што бољи, угоднији, узвишенији положај у друштву. По себи се разуме, да живот тражи и материјалних жртава. Само то не сме бити средишна тачка, као код многих.“

Ова брачна разматрања некако се незгодно, непријатно дотакоше стрина-Вирсина срца. Прозрела је она у попину душу, како смишља мреже, да улови Николаја за Олгицу. Провиди она њен план, па је значајно, оштро мотри. Видосава, као осуђеник спуствла главу са оном густом, лепо раздељеном косом, па шара прстићем по столу. Наишла на њу нека сета. Стрина Вирса истина сковала јој торбицу фраза, којима ће предусрести Николаја. Остало је њена ствар. Збунила сиротицу гомила мисли и осећаја. Лепо јој срце куцка за Драгомиром, за салашем, за лепим кочијама и коњима, а овамо јој напа подсеца те природне, невине осећаје у млађаној души. Увртила себи у главу, да је њена јединица створена за попадију. Од набујалих мисли и осећаја, који расту као талас холујем, дубоко би уздахнула, а тежак уздах одлелујао незваног госта, који је окупио непрекидним, безобзирним: зууу... Попина Олгица пиљи, боже, пиљи у Николаја, као маче у жижак. Кад им се погледи сукобе, зажари се као јутарња румен. Овладао и њоме неки загонетан немир па бесвесно дрмка таљирић тамо и амо, а срце лупа, лупа.

Поп Глигорије истеже шију, напрегао отештале мисли, тапше Николаја по раменима у знак одобравања и непрестано одмахњује руком Макарију, који га је окупио, да му поје владичанско: ис..пола...ети....

«Имате здрав поглед на животно поље. Данас су настала тешка времена. Новац игра велику улогу. Васпитан се човек непромишљеним браком бапа у чељусти вечита незадовољства. Са васпитаном женском није још постигнуто унутарње задовољство. Ко не може, да се хвата у коштац са животним захтевима, а који се спецвјално састоје у новцу. Није кадро ни васпитање да стане на пут оном холују, који се спусти над породичним кућерком тих душа. Живот је тежак, тежак....

„Новац, новац, то је Свето Писмо. Нема љубави.....“ једва отвара уста глава села а лепо видиш, како се санак титра њиме и како га мами у своје дивоте.

ски литерати писати по Летопису и осталим Матичиним изданьима. И изгледа, да је радикалској господи било врло журно, да и они дођу до свога саразмерног дела од оних десетак хиљада годишњих за награде Матичиних списа, јер је др. Бошко *Петровић*-Жељски, за сада радикал, хтео Матицу да реформише — за *цигла четврт сахата*! Он је т. ј. предлагао одбор из саме скупштине, који би у другој соби хотела Јелисавете за четврт сахата *преобразио* Матицу и спустио је до оне низине, коју јој господа радикалска намењиваху.

Др. Свињарев је хтео, да Летопис буде илустрован, као на пример „Die Woche“ или „Das interessante Blatt“, да доноси слике са састанака владарских, министарских ручкова, слике разних несрећа у свету и разних чувених разбојника и варалица.

И *Марко Вилић*, који је, као што чујемо, професор Српске Велике Гимназије у Новом Саду, говорио је на скупштини. Говорио је врло гласно и громовито а уз неке необичне позе и гримасе. Г. Марко је зато ваљада грмио, да сви слушаоци оглуве, те да не чују само речи, празне, врло празне речи без везе, без садржине, без смисла, али је скупштина ипак опазила, да је сва одлика Вилићева говора: *гласно изговарање*. Види се, да Марко није био код свога обожаваног учитеља Јаше Томића, којега би хтео бар позама да имитира, заборавио је, да је он само *Лајденова електрична боца*, која је све дотле *иразна*, док Јаша у њу не навије електрицитета и електричних варница. То је био велик малер за Вилића и зато је пробао и пробао, да избаци бар једну варницу, али на жалост није био напуњен; био је својски празан.

*

За илустрацију и ово је довољно. Да су се предлози радикалских говорника о страховитом спуштању Матичина нивоа примили, онда би Матица одма могла издати ову посмртницу:

†

МАТИЦА СРПСКА
у Новом Саду.

Управа Матице Српске јавља свима словенским академијама и научним друштвима, да је Матица Српска на данашњој скупштини погинула од радикалских удараца. Од сада се не распитујте за њу и не водите рачуна о њој, већ је бришите из свога списка. Матица ће од сада у своме Летопису писати о кретању радикалских зборова, о радикалским говорницима и многим сличним предметима!

Вечан јој спомен!

*

На крају још једно, што није шаљиво, али је жалосно, врло жалосно. Уредник „Заставе“ је у врло лепој светлости хтео да прикаже одличне словенске научнике. Он је тврдио, да су словенски научници и то науком признати научници и капацитети само зато хвалили Летопис за време књижњичаревања дра Јована *Радоњића*, сада универзитетског професора у Београду, што је Матица код њих поручила преглед садашње словенске литературе. За ову инфамију и Брадваровићску логику је добио уредник „Заставе“ пљусак „апцуга“ и погрда од млађих чланова скупштинских, да је одма занемио. То је најсрамнији моменат био на Матичиној скупштини.

Радикалски пораз у Руми.

Од свог посебног извештача има „*Србобран*“ овај извештај о жалосном радикалском збору и поразу у *Руми*:

Лозинка: Тресла се брда,
родио се миш!
Целокупни говор ексделегата Красојевића.

Бум, бум, бум, чиндарата бум! Недељу дана се грувало у радикалске таламбасе и бубњеве. Зивкало се, мамило и претило, обећавало и уверавало, па поред све те барнумске рекламе и галаме Рума је у недељу приликом радикалског збора изгледала тако худо и свакодневно, да човек највише ако би мислио, да је у каквој капелици Елрвај.

Нигде никаквог знака о „замашном политичком догађају“. Једино што су се за њ интересовале вође. Већ у суботу по подне засопљен је вукао новосадски воз гојазне бачке и сремске главешине. У вече збора сви су били на окупу у Руми. И мирски и попови. Само је фалио као обично најспороднији члан радикалне странке др. Ђока Красојевић. Он је са јутарњим влаком дошао у Руму.

На станици су чекали изнервирани приређивачи, којих је било више него гостију. Зато су и фијакеристе немилице псовале. Српских барјака је било где-где. А дан је освануо ведар, време, после свршених пољских послова, најзгодније. Тако се може разумети, да су јадни румски радикељци, читавши у „Застави“, да се покренуло 15000 верних у читавој Хрватској, Славонији и Срему, одредили веће место за збор, румско вашариште.

А како су се љуто преварили. Чак смо и ми стали убезекнути на углу, кад угледасмо ону малу поворку код крста под два барјачића, како се црни на тргу, као мувина запљувотина на хартији.

Вође су одлагале отварање у нади, е ће ваљда ипак доћи још ко, па да брука баш не буде толика. Пред само отварање погано су се издирали на румске громовнике, како су преварени, како се није ништа „радило“, како ће им се ти самосталски гадови смејати у брк, како ће се „влада“ разочарати у њиховој сили — и у мало што се збор ни отворио није. Јаша је морао да укине страсти и обећао, да ће он то већ све поправити.

Најљепше су се показали *Дољци и даљска околина*, које је предводио автономни кашикар и клептоман, и који су знали, зашто су морали доћи. Кажу, да их није ни пут много коштао.

Потиштеност међу радикалима је била очевидна. Обманути, домамљени и догоњени сељаци ствараху мањину према капуташима и поповима и женскињама. Сабили се кукавци и погнули главе. Говорити нису смели, јер су их држали на оку радикалски бојтари. Ну зато су се гласније вајкали и тужили на повратку у жељезници. „Не знам, зашто — вели један брат Даљац — али некако се устезао сваки, да дође. Не ваља им посо, па то ти је“!

Није унела у народ весеља и одушевљења ни гђа Милена, која је, као цимер и реклама, ауеруковала са неколико девојчица у луксузно-искићеној српској ношњи и са париским „амрелом“, те се посадила код крста, баш очи у очи народу и „господи“.

Кад виде *управа*, да ни аренда не може да добави више никог, изабра богатог Биорца за презеша и још неке за друге председнике и пуно бележника, да се је било бојати, исцрпшће радикалију.

После конституисања почео је збор. Овај је текао натегнуто и ужасно неискрено. На крају нико није могао бити начисто са оним, што су они хтели рашчистати. У главном је изгледао збор, као оптуженик, који се брани. Али се брани неспретно и сваки час сам себе побија. Сваки говорник је говорио радикалски, т. ј. *завијено, мутно и глумачки*. Као да се хтело крупним гласинама, лажним узбуђењем и млатањем руку затрпати затајена намера, *препоручивање на горе*. С тога су говорници (урачунавши Лисавца, који није говорио, но је почео да муца, па онда течно — читао) *споменули безбројно пута самосталну Мађарску, грдили народну владу, а Ракоцај-Фејека ни један једини* пут нису ни споменули, а камо ли осудили.

На врат на нос говорили су о српским захтевима, денунцирали самосталце, као православне Хрвате, а ни један случај не умеше изнијети о свом т. зв. српском држању у коалицији, но скрећали су свеудиљ на црквени сабор, на манастире, Даљ и патријарха. Да им је била издата од горе парола, да данашњу борбу против мађарског насиља осујете, види се и одатле, што су нападали не само Хрвате, него баш *католике, и то са верског становишта кроз уста попа Магарашевића*. Ово је потпуно у складу са верском нетрпељивошћу Народнога Гласника.

Рекосмо, све је било завијено и подмукло. Њима је главно било укочити рад народне опорбе, умилити се Мађарима и денунцирати и шкодити српској самосталној странци. С тога нису изнели своју *политику*, коју, немају — него ординарну *тактику* дневних и личних успеха. Један је биготно грдио католичку веру, други истицао да народ не живи од хлеба и земље, већ од народне тробојке, — а трећи дражио против богаташа, приказивао се као социјалиста и напредњак и нападајући нас рекао, да народ живи од хлеба и земље, а не од народног обележја свог.

Овако глупо скакутање прозрео је и сам „њихов“ народ и примио речи леденом хладноћом. Бадава су били размештени грлати букачи, сељаци нису ни један једини пут сви у глас одушевљено одобравали. Тако Лисавчево читање (говор) било је само једном прекинуто са 1, словом: једним ускликом.

Радикали су се надали, да ће својим грубим клеветама на самосталце, изазвати нас присутне, те тиме бар нешто мало буке и живости створити, али им није упалило. Додуше, самосталаца је, особито омладине, било толико, да смо могли, по њихову примеру, онемогућити им зборовање. Један самосталац је и викнуо: „Па ово је самосталска скупштина, нас има више!“ Али ми им нисмо учинили ту услугу, са смехом смо слушали провокације неких Миладиновићевих домаћих пријатеља и издирања: „Треба самосталце све поубијати!“ и друге томе сличне финесе.

Пре но што у кратко обредимо све говорнике, односно штиоце, морамо споменути, да су се радикали нарочито преварили у својим Швабама, који нису по обећању корпоративно дошли на збор, да га увеличају. За то је један говорник процедио кроз зубе и нешто налик на устук против Дранга; срећом други су то изгладили, те се могао г. Папиц „светла, зарумењена“ лица и опет вратити у загрљај Дашнеру.

— О Лисавчеву говору, односно читању, може се рећи, да је био уникум збуњености. Овај „добрачина“ је почео да некако незгодно комплиментира коалицији, те после тог увода није умео никако да се искобеља и извини издајство. Натрунио је с брда с дола „о мађарском народу, кога заступа мађарски народ“, „о опакој грабантској влади“ и „неверству Мађара“. У својој простодушности рекао је ову радикалску максиму од речи до речи: Стерењијев законски предлог иште за квалификацију, железничаре на пругама у *Хрватској* (исти је трипут споменуо само Хрватску) знање мађ. језика. Али то је заблуда. Како се може такво што *захтевати, кад наше прилике, наше школско устројство не може да удовољи томе, да се код нас научи мађарски језик*!

За тим је бедио коалицију, да није мислила искрено о српском питању и о *проширењу народних права*. Дабогме уплео је верификацију и уопће није ништа рекао ново. Свој иступ није образложио, већ напротив за све тобожње грешке коалиције рекао, да „*терети све* **нас**!“

После доброг и стидљивог Лисавца устао је малољетни Србин Никола Ђурђевић. Овај је очевидно говорио мађарском пресбироу. Бавио се 1907. ом годином, окучанским програмом и од речи до речи поновио своје задње чланке у „Застави“. Сву је мудрост слио у ову реченицу, коју је изрекао високим гласом и ако мало шушљетајући: да је његово убеђење, како мађарски народ још није схватио свој позив, т. ј. да оснује самосталну Угарску (ту је реч изрекао 17 пута). *Смисао речке резолуције и њеног претече* (?!)

„Па и јесте новац! — каже стрина Вирса. Ето моја јединица има тма божја просилаца, а ниједан не заборавља запитати, има ли мираза. Имала је: доктора, адвоката, учитеља и лајт... лајт...

— Лајтнанта! помажу јој остали.

Јес', јес'..... тако, тако!

«Та није, изно, лајтнант, него официр! — зацвркута Видосава стидљиво и наставља загледати обореним очима у чипчице на кецељцу.

Олгица престала дрмкати тањирић а напућила она као паром прорезана уста па да прсне у смех. Макарије певуши неку арију, коју скова оног момента. Поп Глигорије наздравља Николају, а завршетак зачињава Тимотије са: „И молим ти сја, Боже наш!« И мала необавештеност Видосавина не изазива комичан призор. Стрина Вирса подсела Јефтимија па га вуче за капут и чепа, а све очима би му хтела да шапне: „Реци, реци, не стој као заливен!

„Па ја.... ја ћу дати мојој јединици десет хиљада. Само да ми је ваљан момак. Али тако, да ми је попа...попа...!“ каже Јефтимије и задовољно пушта густе диме из стиве луле.

„Ао! Десет хиљада! Па још данас!“ — чуди се тобоже попадија. Е, да сам ја на месту младожења, први бих Вам закуцао на врата.

»Хм! хм! Лепа сумица. Па поооред тако лепих пара и дивне цуре обиграва неко и Банат и Бачку. Томе је баш врана мозак попила!“ муца испрекидано Тимотије и враголасто баца миг поминици на Николаја.

С Николајева лика нестало оне раздраганости. Неугодно га дирнуше Тимотијине истинске речи. Темељна, искуством стечена разматрања, која је чуо, била су моћна препрека његову ћутању. Тим више му се навукоше на широко чело густи облаци тешких мисли. Корен његову женидбену начелу из темеља се заљуљао. У његовој се души одједном зацари нова мисао, мисао, да покуша извући златни ковчежић своје судбине. И животна вратоца се отворише, и он угледа у прелепој слици пут к срећи својој.....

Замало па се и друштво крену. Како је била помрчина, да не видиш прста пред собом, поп Глигорије, поминица и Макарије ухватили се једно за друго као утопљеник за утопљеника. Тимотија не можеш дочекати. Броји црквену ограду. Глава села звижди, звижди, е мислиш: оглувићеш, а Николај срео браца-Триву гајдаша, ухватио га за мешину, па га вуче, да приреде серенаду Видосави. Куц!..... куц!.. Два сата. Још неколико корачаја, па чујеш последње речи: Лаку ноћ! Лаку ноћ!

Поминицу дуго није свладао сан. Да Николај поклања Олгици мало пажње, ово вече највише јој је доказало. Жао јој је Олгице, али и оних силних патака и пилића, које је Николај у сласт кусао целих летњих одмора као богослов. Па опет срећа да је мимоиђе? Најзад и она приклони главу на душек.

Све спава.....

Кроз неколико дана јечале су гајде у Јефтијевој кући. Николај испросио Видосаву.

Венчали се па живе сретно и задовољно.

скучанског програма је самостална Мађарска, *која мора бити* бедем *Јужног Словенства против претећег.* (Ту се на средини разлегао искрен смех). Да похвали Мађаре, нагласио је, како су заједнички чиновници гласали за коалицију, те повукли собом и автономне. (Један глас: Е па онда су у Срему само чиновници гласали за радикале! За то су и пали. Смеј). После све ове збрке и метанисања Мађарима, изводи исти двадесетогодишњи Србин, ни сам не знајући *како*, али знајући *зашто*, да су коалиционе странке издале речку резолуцију, да се пре решавања данашњег језичког питања мора решити питање српске заставе, те да су радикали једини верни речкој резолуцији.

Све се згледа, а устаје поп Магарашевић, да буба као путо о лотре неки један сат, а да не рекне ништа, док се не ухвати у јуначки коштац са католичким поповима, који не дају о католичким свецима да Срби раде, те у том смислу иште решавање православног питања, чије је обележје, како тај поп-Магарашевић рече, српска тробојница, а суштина у одобрењу рада туцинданског сабора. Наравно и он је испалио тушта ћорфишека на самосталце.

Нед. т. ј. Милан Недељковић, од Мусале награђени босански књижевник, причао је нешто, али га нико није слушао. Жагор је бивао све већи, тако, да је Нед., који из познатих разлога није могао, да привуче на себе ни симпатије оно нешто радикалских људи, морао сићи и без и једног живео. Кукавац! Чак га ни радикалска дерлад нису слушала!

После Нед-а басирао је трунтави Жарко. Он је, у руци са коректуром новог статута радикалске организације, говорио о потреби организовања, о читаоницама, о одборима. Радикалски га је пук слушао суморно, климајући главом, кадгод би Жарко споменуо *права* чланова, која се губе у апсолутизму средишње управе, а уздисали, кад би споменуо дужности, које се све претварају у звечеће. Али кад се усудио промуцати, да сваки члан има права искати од управе правних савета — *забадава*, сиромаси се горко насмејаше. Један је чак и прогунђао: „Ајде, то је, као оно у Земуну, што су писала она два вишкала, ко сваког четвртка за сиротињу мукте, а оно после првог четвртка хуја“!

Да, да, пре Жарка је глумио Бабић. Он је онако надуто и неотесано глумачки изваљивао преко отомбољених и разјапљених усана погрде на личност Св. Прибићевића. У свом кратком псовању бубнуо је двапут и сам себе тукао. Прво је пребацио, да се самосталци тобоже боре за државно право Велике Хрватске, поричући свако државно право; а после, забасавши у автономију, одао штовање хисторијском праву нашем, која повесничка права опет тобоже самосталци не вермају. Свршио је са патетичним узвиком: прво финанцијална самосталност, па онда Велика Хрватска. (Наопако да га чуше Мађари!)

После прочитане резолуције, у којој се *одобрава рад радикалских посланика*, а признаје се и њихова демисија мандата — прокркљао је најдебљи бас милог нам народа, Елеговић српских франковаца, трабант Јашин и ждребе истрчавало Јакобове руде, нејаки Новак, и зачинио је збор мало социјалним сосом. Али из шупље тикве луд ветар пири. Те је и наш Новак грувао којешта. Рекао је, да он може решити светско социјално питање и изједначити богате и убоге. Та то је тако клот. Ту ти је прогрес-с-сивна порција. „Знате ли шта је то? То је, кад неко плаћа на једно јутро воринту, онда онај, који има 1000 јутара да не плаћа 1000 воринти, већ на свако 15 воринти порције. (Бијорац се почео накашљивати и врпољити.) Тако ће се сваки проклети богаташ ратосиљати земље па мирна Бачка!“

Још није Новак ни истестерисао своје, кад се почеше провлачити међу људе поклисари са подстицањем: вичите, да Јаша говори!

И Јаша се, тај препредени лисац, који се кобојаги већ спремао на одлазак, врати на млаки позив и употреби сву своју плачевну речитост, да нешто мало одушеви изнурену и помућену војску.

Говорио је о чинији, говорио је о меду, српском народу, који је мазе, а радикалија шараф, који је попустио, али сад се нова организација стеже, па ће да сече; говорио је о радикалској идеји, која мора прожети свако дете од 2 године (то је оно: мрзи на брата!) и завршио, разуме се, магарцем. Од како је Јакаб престао бити магарац, окомио се на ту питому бесловесну животињу. Сад је рекао једну о римском магарцу, који је појео цвеће, а газда му дао чашу *вина*, да не поквари стомак.

Зато, чим је Јакаб свршио своју шопанцију, узеде млађарија радикалска под руке народ, да се у утучености не разиђе, дозваше гајдаше и заокупише бирцеве и ударише у *вино*, не би ли се дао пољуљани и недокисли народ поново излечити.

Али всује труд. Народ се је помутио и забринуо. Осетио је црвену лаж и превару, како сукће из вождовских чељусти, и остао жалостан. Бадава је кликтао Тоша Шећерковић: да живе кандидати за сабор Јоца Магарашевић и Рокнић. (Рокини се само почешао по потиљку и опсовао у себи пакосном Топи нешто гадно. Каква кандидација? Њему је главно, да Ћира Милекић прође. То је по погодби. Ћири земаљски, њему церковни. Два тела једна душа. Два имена једна странка).

Тако се свршила ова најновија брука и пораз радикала у Троједници. Веле, да се после збора љуто споречкали главешине, да је Јаша огорчен на закупце и на „Народни Глас“.

Упало је у очи, да чика Миша није био, и да је Красојевић ћутао, као риба. Брадати Шукавац!

Сремац.

Главна скупштина Матице Српске.

Јуче је овде одржана главна годишња скупштина Матице Српске. Одма ћемо да кажемо, да је и та скупштина била жалосна слика наше *грозне декаденције*. Ваљада први пут се сада повела опширније реч о *књижевном раду* Матице Српске, али мислите, да то беше дискусија озбиљна? На жалост то не беше озбиљна дискусија, достојна једног књижевног друштва, — то беше, с малим изузетком, нагваждање, размахивање празним речима, изручивање гомиле непрекуваних предлога, једном речи: једна дебата, од које би се и Патагонцу смучило. Цело пре подне водила се „расправа“ о књижевном раду Матичину. Расправу је отпочео г. др. Милан *Ћурчин*, доцент Српског Универзитета у Београду. Млади овај Србин говорио је нарочито о потреби излажења Матичина календара, говорио је стварно, исто као и његов земљак, г. др. Никола *Милутиновић*, који је поднео и опширан предлог о реформисању књижевног рада Матице Српске. На скупштинама Матичиним и треба говорити о свима гранама Матичина рада, али је врло тешко на пречац решити тако важне и замашне предлоге, какав је на пр. предлог г. дра Милутиновића, који се у главном може одобрити. Али са тако замашним предлозима ваља *пре* упознати чланове Матичине, јер онде на скупштини не може се то преломити. Да је г. др. Милутиновић *раније* поднео свој предлог, па да га је Књижевно Одељење расправило, обнародовало, па да је сваки могао о њему размислити, онда би читава јучерашња «књижевна« расправа на Матичиној скупштини друкчија била, а не би исти предлог послужио за повод *радикалима*, да се бебучу, да им је свака друга реч „*народ*“. Тако је на пр. г. др. Бошко *Петровић* изговорио један говор уз врло лепе гесте, тражећи такође, да се сав рад Матичин просто преко колена пребије и кад би *и тај* рад запливао *радикалском* струјом, г. др. Петровић би ваљда био задовољан. Другом једном радикалу беху запеле за око *награде*, које се дају књижевним радовима у Матици. Господа радикали награде из народних фондова на пр. једног свог фискала са *16.000 форинти предујма* за ходошку парницу, коју овај на првом кораку изгуби, даду једном *Карану хиљаде* форинти *за нерад*, па је то добро, али је то господи радикалима страшно, кад се награде радови страних научника, који су својим радовима подичили Летопис. Једном *Брадваровићу* је „шмафу“ то, кад Летопис Матице Српске похвали на пр. др. Јагић. Замислите, *Брадваровић* и *Јагић*! Велики слависта ће нам опростити, што смо му име метнули тако близу имену господина Брадваровића. Али и овај зна нешто: он зна две грчке речи: αὐτὸς ἔφα. И он је неки *језичњак*, који држи, да може критиковати књижевне радове, па чак и једног Јагића омаловажавати.

Један нов специјалитет радикалски беше то, што су тражили, да се *српска историја* сасвим истисне из књижевног рада Матичина. Уместо српске историје предлагали су да Летопис доноси *слике* о — састанцима владара и т. д.

Радикали су јуче ужасно нагњавили чланове скупштине Матице Српске. Њихови говори су сви имали скроз *демагошки тембр*, да утиче *кроз прозор*. То је стара, одвратна радикалска тактика, коју је трпељиви г. председник требао спречити.

Више говорника са нерадикалске стране су с неким чуђењем уводили своје говоре фразом, да се радују, „што се овако братски саветује“. Г. др. *Радивојевић-Вачић* је у један мах полугласно и рекао на такова подилажења радикалима: „То већ није ново“. Радикали наиме јуче нису били онако дрски, какви су обично, но вара се сваки онај, који мисли, да су они били мирни због љубави према Матици Српској. Не, њима је Матица сада маленкост; њима је сада *Дан* главно. За то г. г. др. Миладиновић и др. Радивојевић-Вачић и беху тако кратки и кротки у својим говорима, него су пустили своје ученике и пигмеје, да се мало извичу. Али ови још не знају добро тај занат и за то скупштина саразмерно мирно прође. Да, и за то не беше џумбуса ни смеја, јер на скупштини не беше г. др. Бранко *Илијћ*. А многи су то веома жалили. „Е, нема нам г. Бранка!“ уздисаху многи, „не ће нас ко имати насмејати.“

О овој скупштини биће још говора, а сад прелазимо на сам извештај о њој.

*

Пошто су оверени присутни чланови, којих се искупио доста велик број,

Председник **А. Хаџић** отвара скупштину, поздравив скупштинаре добродошлицом и приказав им г. Владу пл. *Стратимировића* као изасланика власти.

Извештај Управног Одбора за г. 1906. — 1907. примљен је на знање без расправе и одма се прешло на извештај о *раду Књижевног Одељења и Одбора* за г. 1906.—1907.

Др. Милан **Ћурчин** вели, да *Матица Српска не одговара свом задатку* као књижевно друштво. Матица Српска никада није ни одговарала потребама српске књиге, али она никада није свом задатку тако мало одговарала као сада. Требао би о том опширно да говори, али то не може да чини, јер је *ова скупштина састављена из разних елемената*, који *нису компетентни* за то, да се пред њима говори о књижевном раду. Апарат, којим данас Матица Српска ради, *застарео* је. Констатује један бољитак: да је извештај Књижевног Одељења и Одбора ове године много прегледнији него што беше до сада, али и из оваког извештаја могло се много што шта изоставити. Тако је на пр. о Паји *Марковићу-Адамову* у извештају и суваше казано, јер на пр. наведена су и сва његова дела. То спада у Летопис.

Прелази на питање о *Матичину календару*. У извештају су они исти докази, који су 1900 г. наведени *за* календар, сада наведени *против* њега. Међу тим је Матичин календар једна потреба и баш тај календар био је најсјајнија тачка у књижевном раду Матице Српске. Једаред су чланови сви били сагласни у том, да је календар потребан, а сад нам Књижевно Одељење доказује, да календар *није* потребан! Тако се ради и са свима другим стварима у Матици. Могао би говорити и о том, шта је са установом *повереника*, али се нема коме потужити у управи Матичиној. Свему злу је узрок то, што Матица хоће да ради преко своје снаге. Њен *апарат треба упростити*. То је говорник и пре предлагао, али му се тада говорило: Онда треба мењати устав Матичин. Али није потреба мењати устав. Просто треба у Књижевном Одбору да буде *само шест* чланова и с тога предлаже, да скупштина упути Управни Одбор и Књижевно Одељење, нека наложе Књижевном Одбору, да бира минимум чланова.

(Наставиће се.)

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

— **Преговори о поравнању.** У Бечу је јуче пре подне угарски министар-председник др. Александар *Векерле* конферисао са грофом Павлом *Естерхазијем*, одељним предстојником у аустро-угарском министарству иностраних дела. У исто су време конферисали међу собом угарски министри Фрања *Кошут*, Игњат *Дарањи* и гроф Алберт *Апони*. У десет сахата пре подне почела су саветовања о поравнању у палати председништва аустријског министарства. У подне је Његово Величанство *Векерла* а у 2 сахата *Кошута* примило у аудијенцију. Обе аудијенције стоје у вези са стварима, о којима се сад преговара. После подне су настављена саветовања.

— **Македонско питање и Енглези.** Неки угледни чланови енглеске либералне странке спремају се, да јавно изразе своје незадовољство са начином, којим Едвард *Греј* води енглеску спољашњу политику у македонском питању. У време конзервативног министарства, кад је министар спољашњих послова био *Лансдаун*, спољашња политика у македонском питању била је ова: ићи упоредо са Европом, радити за широке реформе у духу опште европске контроле. На његову иницијативу постављена је европска финансијска комисија у Македонији, као и основа судским реформама. Поред свега тога, либерална странка, која је тада била у опозицији, била је незадовољна македонском политиком лорда Лансдауна. Балкански комитет и либерални листови тражили су још и одлучнију политику. Либерали су победили на последњим изборима, и конзервативно министарство уступило је владу својим противницима. Али македонска политика новог министарства није се променила, она је остала на начелима, која је поставио лорд Лансдаун. Не само да су начела остала иста, него ту политику руководи и један неодлучан човек и тако дело реформе иде врло споро и тешко. Судске реформе нису још уведене, ма да су прихваћене још за време конзервативног министарства.

Вести из места и из народа.

Нови Сад, 31. августа 1907.

— **Избор стипендиста.** На јучерашњој скупштини Матице Српске изабрани су: у задужбини Нестора Димитријевића у прву тројну кандидацију: Данило *Паић* и Ђорђе *Петровић* из В. Бечкерека и Владимир *Роксандић* из Уштице; у другу тројну кандидацију: Милош *Симић* из В. Кикинде, Александар *Секулић* из Митровице и Васа *Савић* из Перлеза. У задужбини Катарине Д. Јовановићке изабране су за питомице Ана *Вулетићева* и Лепосава *Пешковићева*, обе родом из Босне. У задужбини Рахиле Манојловићке рођ. Белеслијинове изабран је за питомца Бранко *Белеслијин*.

— **Завршетак кројачког течаја у Новом Саду.** У суботу, 25. о. м. (7. септембра п. р.), завршен је свечано у гимназијској дворници овдашње трговачке школе у присуству министарског изасланика Беле *Викара* кројачки течај, који је трајао од 30. јула (12. августа п. р.) до 23. о. м. (5. септембра п. р.). Течај је походило њих седамнаесторо, који су приликом свечаног завршетка добили дипломе ради одлике. Стечај су походили и одликовани су ови индустријалци: Стева *Живанов*, Михаило Нађ, Милан *Павлић*, Ференц Херцег, Антоније Вајс, Јосиф Лотерхоф, Јован Сигмонд, Петар *Грујић*, Васа *Љубинковић*, Франц Бауман, Лаза *Дунђерски*, Рудолф Вајс старији, Андрија Расвајлер, Рудолф Вајс млађи, Радослав *Давидовац* и Груја *Чавић*.

— **Српски сватови.** У недељу 2. (15.) септембра о. г. венчаће се у овдашњој св. Николајевској цркви млади лекар г. др. Радивој *Калеић* са госпођицом Зором *Љубишином*. Срдачно им честитамо.

— **Хоће да квари млеко.** Овдашња шљарица Жужа *Вајдина* од дуже времена продаје покварено млеко. Прекјуче јој је полиција ушла у траг, отела јој све млеко, што је тај дан имала, па ју је осудила на педесет круна глобе.

— **Српским родитељима.** У девојачком заспиталишту Српске правосл. просветне Женске Задруге *Св. Мајке Ангелине у Будимпешти* има за школску годину 1907. до 1908. *још неколико питомачких места упражњено.* Питомице завода могу походити произвољно средње и стручне школе у престоници или се васпитавати само у васпиталишту, учећи уз то српски, немачки и француски језик и женске ручне радове. Родитељи плаћају за ово и стан, храну, прање и т. д. и надзор годишње 800 круна, која се пристојба не може никоме ни смањити, ни отпустити. — За учење свирке, играња и енглеског језика плаћа се засебно. Пријаве прима и подробне извештаје даје *Управа* васпиталишта. (Адреса: Budapest, Váczi u. 66 sz. II. em.)

Новости са стране.

— **Откриће споменика дру Ладиславу Ригру.** У Хорицама је откривен споменик гласовитом чешком родољубу и политичару Ладиславу *Ригру*. На свечаност дођоше најуваженије политичке и културне личности Чешке, а међу њима и сам министар др. *Пацак*. Уз личности било је и много одасланства различних градова, а особито је многобројно било заступљено градско заступство града Прага. Са балкона већнице у Хорицама говорио је одветник др. Сомера, истичући значење дра Ладислава Ригра. После говора групирале се поједине корпорације и личности на тргу око застртог обелиска. На то је проговорио члан господске куће др. *Машуш*, који је приказао заслуге Ригрове. Иза њега говорио је др. *Херолд*, славећи Ригера као политичког вођу свога народа, а особито је истакао његову жељу, да дође до споразума између Чеха и Немаца. Док је Херолд говорио, паде вело са обелиска, те буде споменик предан на чување градскоме већу. Разни поклици: Слава Ригру! заорише се на тргу. После свечаности разилоше се учесници, а министар др. *Пацак* пође у Белохрад, у своје родно место. Ту га је дочекало општинско веће као и велепоседник гроф *Мароалд*. Пацак је био бурно поздрављен. Он је обећао, да ће доскора дуже времена проборавити у својем родном месту са својом породицом.

НОВИЈЕ.

Праг, 30. августа. На конференцији верских слободоумњака било је хиљадама особа. Бенедиктинац свештеник *Албан* полемисао је против назора, који су нашли израза за време конгреса. Дошло је до немилих призора. Најзад је конференција морала бити распуштена.

Кишењев, 30. августа. Вести о погрому сасвим су неосноване. Овде влада потпун мир.

Софија, 30. августа. Јуче је стигла овамо војна *депутација руских добровољаца*, који су се борили 1877. за бугарско ослобођење и који сад заузимају видне положаје у руској војсци. Они ће привлачити нарочиту пажњу код откривања споменика цару-ослободиоцу. Дочекани су од народа са најбурнијим одушевљењем. Јуче по подне примио их је кнез у аудијенцији. Велики кнез *Владимир* примио је јуче све дипломатске представнике страних држава и комитет за подизање споменика. Вечерас је велики гала-ручак у двору.

ТЕЛЕГРАМИ
уредништву „БРАНИКА“.

Поравнање.

Будимпешта, 31. августа. Чује се, да ће се преговори о поравнању наставити овде крајем септембра или почетком октобра. Преговори у Бечу трајаће по свој прилици до сутра или до прексутра, те тако се не ће преговори прикинути. С обе стране озбиљно настоје, да преговори не буду без резултата, али ће се поравнање довршити тек у Будимпешти.

Пред састанак сабора.

Будимпешта, 31. августа. У првој седници заступничке куће угарског сабора интерпелираће румунски народносни посланик др. Јулије Мању због крвопролића у Панаду, а хрватски делегат Супило због апсолутистичке политике, коју сад терају у Хрватској-Славонији.

Споменик цару Александру II.

Софија, 31. августа. Јуче је откривен споменик цару-ослободиоцу у присуству кнеза Фердинанда, свих власти и 40.000 особа. Кнез Фердинанд и Велики Кнез Владимир Александровић измењали су срдачне говоре.

Књижевни оглас.

У државној штампарији у Београду отштампана је чувена:

ШМАЈЛОВА ЗОЛОГИЈА

на српском саопштио из XIX издања и сам издао

Милан М. Томић,

професор крушевачке гимназије

Дело има 552 стране, 8°, а самих *великом оригиналних* слика 353 и једна дивна табла „Колибри“ у боји. Цена је књизи у меком повезу 4·50, а у полутврдом 5 динара, одн. круна. Књижарима рабат 20%. За поруџбину се обраћати г. Гаври Димићу, књиговесцу у Београду, или самом преводиоцу (у Крушевцу), и кад му се пошље готов новац, он плаћа поштарину. А може се добити и у београдским књижарама: Валожићевој, Живковићевој, Цвијановићевој, Стајићевој и „Рајковић и Ћуковић“-а.

Шмајлова зологија на немачком појавила се први пут 1899., а већ све 1907. г. изишла је у XIX. издању. Преведена је на све важније европске језике, **а од балканских само ово на српски** и то после *шестгодишњег* рада. Кратки јој је садржај:

I. Посвета свима својим наставницима јестественице и пок. родитељима и брату.

II. Слика и предговор писчев специјално за српски превод. На завршетку истог Шмајл се овако изражава: "То су жеље, с којима потписани аутор испраћа своје дело у далеку земљу **српског народа, који тако крепко и чило тежи напретку.** Нека би ово код напредне омладине породило доброга, *те да с домовинском природом научи љубити и саму домовину.* А један народ, чија омладина порасте с топлим срцем за Отаџбину може утешно гледати у будућност: **његов пут ће њи напред и навише“.** — Предговор преводиочев.

III. Описи појединих животињских врста.

IV. Азбучни списак имена описаних животињских врста.

V. Систематично груписање описаних животињских врста.

VI. Укупни преглед најважнијих животних појава у животињском свету.

VII. О географском распрострањењу животиња.

VIII. Шмајлове преображајне тежње на области биолошке наставе, као и чиме се одликују наведени његови описи животињских врста.

IX. Један за наше прилике у Србији веома потребан додатак: Оснивајмо и ми друштва за заштиту корисних животиња а нарочито птичица.

Пошто је Давидовићева зологија давно већ сасвим распродата, а и ако је ова Шмајлова зологија мало већег обима, и ма да је у њој наука о човеку за сада укратко споменута, може се ипак згодно употребити као привремени уџбеник за ученике VI. р. гимназије и учитељске школе.

Шмајлово дело је од стручњака оглашено као знаменито за природњачку књижевност свих народа, а г. **Сава Урошевић,** проф. нашег универзитета, при пролазу кроз Крушевац разгледавши нарочито слике у њему, изразио се одма, да ће ово бити велика добит за нашу литературу. Шмајлови описи нису сувопарни и не баве се једино набрајањем боја и зубних формула, нити кључају читаоце само голим именима, но лако и занимљиво утискују у читаочеву свест живу слику и јасан појам о самој животињи, њену животу и односима према околној природи. Зато ово дело треба да набави и *сваки образован члан нашег друштва и пријатељ праве природе.* Без њега нарочито не треба да буде ни један наставник и ниједна *школска нити друга која књижница*, а у њој ће многу научно тачну поуку о већини корисних и штетних животиња наћи и наши *економи, бачи пољопривредних школа*, **чланови земљорадничких задруга** и т. д.

Поштованим претплатницима.

Крајем августа по ст. кал. навршиће се два месеца у III. четврти, а још доста има претплатника, који нису послали претплату за III. четврт. Ми ћемо им послати само још три броја, а затим ћемо обуставити шиљање листа и задужићемо сваког таког претплатника са К 5·40. Овом приликом молимо и оне дужнике, који нам за II., а неки чак и за I. четврт дугују, да свој дуг чим пре подмире, јер ми смо им с тога слали без прекидања лист, што смо их у сваком погледу држали за исправне људе.

Администрација „Браника“.

ОБАВЕСТ
претплатницима „Српског Сиона“.

Насилничким нападајем у српску манастирску штампарију 22. августа (4. септембра) и одузимањем управе њене од мене и постављањем неовлаштеног за њена управитеља Мате Косовца, автономног статистичара, онемогућено је до даљег расположења издавање „Српског Сиона“.

У **Карловцима,** 30. августа (12. септембра) 1907.

Димитрије Руварац,
уредник „Српског Сиона“ и управитељ српске манастирске штампарије.

Умољавају се учтиво и остала славна уредништва српских, *нерадикалских* листова, да изволе у својим листовима ову обавест донети.

ТРГОВИНА.
НОВОСАДСКА ПИЈАЦА.

ИЗВЕШТАЈ

од 31. августа (13. септ.) 1907. г.

Пшеница I. каквоће	— —	К	21·20	п.
„ II. „	— —	„	20·40	„
Зоб — — —	— —	„	14·80	„
Јечам — — —	— —	„	13·—	„
Кукуруз: — — —	— —	„	—·—	„
окрњен (стари)	—	„	13·40	„
нови у клиповима		„	—·—	„

Довози: слаби.
Расположење за куповање: прилично.
Продато је: 50 мтц. пшенице, 20 мтц. зоби, 30 мтц. јечма и 60 мтц. кукуруза.

Управник: Др. Мих. Полит-Десанчић.
Одговорни уредник: Јанко Перић.

ОГЛАСИ.

Јавна захвала.

Задруга за узајамно осигурање мираза у Митровици исплатила је мени потпуно мираз за моју жену Павицу, рођену Крстић, те јој овим изричем јавно захвалност, и препоручујем је оним родитељима, који својој деци мираз осигурати желе.

Мираз се постизава после навршене једне године.

У Жабљу, 7. септемра 1907.

Ђера Аврамов
трговац.

471 1—3

ПРОМЕСЕ
Потиско сегединских срећака.
ГЛАВНИ ЗГОДИТАК
К 180,000·—

и 5 згодитака по К 2000·—

ЖРЕБАЊЕ 1. ОКТОБРА

Цена К 7·—.

Издаје

Мењачница Централног Кредитног Завода

у Новом Саду.

Поштом шаљемо промесе, кад нам се поред цене пошаљу још 35 пот. за поштарину. 473 (1—)

На захтев и поштанским поузећем.

Новоотворена кројачка радња.

Част ми је п. н. грађанству Н. Сада и околине до знања ставити, да сам отворио

кројачку радњу
за господска одела,

у Ћурчијској ул. бр. 21. (у кући где се налази Срп. Трговн. Удружење).

На стоваришту држим све модерне штофове, који су ми сад за јесењу и зимску сезону приспели.

Кројење сам учио у првим салонима, а тако исто сам као радник само у првим кућама радио, те се у свом послу усавршио тако, да могу сваку п. муштерију са својом израдом задовољити.

Молећи п. н. грађанство, да ми поклони своје поверење

јесам с особитим поштовањем

465 2—3 **МИТА РАДОНИЋ**
кројач мушког господског одела

Браћа Константини
помодно мануфактурна трговина
Стари Бечеј

потребује једног помоћника, који је потпуно вешт аранжирању излога.
Ступање 1. октобра по с. к.

472 1—3

Власник и издавалац: деоничарско друштво »Браник«. Штампарија деоничарског друштва »Браника«.